

Van het bestuur

Lustrum Albertus Perk (september 2005)

In het derde nummer van 2004 van *Eigen Perk* heb ik wat geschreven over het lustrum van dit jaar en dat verhaal ging toen onder andere ook over ons lustrumboek *Onderwijs in Hilversum*. Als u dit leest, is het lustrum aanstaande en opnieuw wat informatie over dit lustrum is nu zeker op z'n plaats.

Op 14 juni had ik in het Museum Hilversum een afspraak met Treesje Ruhe, één van de twee eindredacteurs van het boek *Onderwijs in Hilversum*. Treesje en Joop Branger, de andere eindredacteur, waren druk bezig om de drukproef van dit boek te corrigeren. Vanaf het begin ben ik in de zijlijn betrokken geweest bij het tot stand komen van ons lustrumboek en het is een boeiende zaak om dat te volgen. Vanuit het bestuur had ik de coördinatie van de bijeenkomsten van de auteurs. In verband met de voortgang van het boek was de laatste bijeenkomst van de eindredactie en de auteurs op 30 september 2004. Alle mensen waren druk aan het schrijven en de uiterste datum om de hoofdstukken van de verschillende auteurs in te leveren was begin januari van dit jaar. Later bleek dat dat voor sommige mensen toch wel een probleem was!

Het bestuur heeft de laatste tijd de gewoonte ingevoerd om een soort Nieuwjaarsbijeenkomst te houden en dan telkens een groep van "Albertus Perk" uit te nodigen: de redactie van dit prachtige blad en de leden van de werkgr. Monumentenzorg waren al aan de beurt geweest en nu leek het ons een goede gedachte om de schrijvers van het lustrumboek uit te nodigen. Op 13 januari 2005 is die bijeenkomst geweest en een groot aantal mensen was op die avond bij Lunenburg (het vroegere Hof van Holland!) op de Kerkbrink aanwezig. Het was een uitermate gezellige bijeenkomst, want de auteurs hadden voor het grootste gedeelte hun werk ingeleverd en zoals het spreekwoord zegt "na gedane zaken is het goed rusten" (in dit geval veel praten met een drankje en een hapje).

Het is nu voor de tweede keer (eerst in 2000 met het

boek *Oorden van Schoonheid*), dat ik betrokken ben bij het tot stand komen van een lustrumboek. Mijn betrokkenheid was nu in verband met de coördinatie van de auteursbijeenkomsten wat groter en dit keer was het weer een genoegen om daarbij aanwezig te zijn. Volgens de planning zou de eerste drukproef in juni 2005 gereed moeten zijn en dat hebben we gehaald. Daarna staat er op de planning: Productie boek. Ik heb er veel vertrouwen in dat dit boek op 24 september klaar ligt, zodat het eerste exemplaar aan burgemeester Bakker overhandigd kan worden. Misschien bent u wel even nieuwsgierig als ik?

Op zaterdag 24 september zijn alle feestelijkheden in de middag en in de agenda van dit nummer kunt u het programma van deze middag vinden.

Over één onderdeel wil ik u nog wat meer vertellen: er is een prijsvraag uitgeschreven met de titel "schoolherinneringen" en de prijzen hiervoor zullen op 24 september uitgereikt worden.

Ook zullen de prijswinnaars (als men dat wil!) "uit eigen werk" voorlezen.

Het zal ongetwijfeld weer een goed lustrumfeest worden en ik hoop u op zaterdag 24 september in De Akker te kunnen begroeten.

Erik van den Berg (voorzitter)

Verslag van de ledenavond van april 2005 over het Boombergpark

Met deze ledenavond verliep het voortraject nu niet bepaald vlekkeloos. De datum voor deze avond stond verkeerd in *Eigen Perk* en er was ook wat onduidelijkheid over de datum van de excursie. Gelukkig is het allemaal toch nog goed gekomen!

Op dinsdag 26 april was De Akker weer als vanouds goed gevuld. Ook waren er nogal wat bewoners rond het Boombergpark aanwezig, die een persoonlijke uitnodiging hadden gekregen. Na de opening door de voorzitter hield Jan Lamme een uitstekend verhaal over de geschiedenis van dit park en wat de aanleiding

was om samen met anderen hierover een boek samen te stellen. De gemeente Hilversum heeft al weer enige jaren geleden aan onze historische kring gevraagd om een onderzoek te doen naar de cultuurhistorische aspecten van dit park.

Met name Jan Lamme, en ook de helaas overleden Fred Repko, heeft veel werk verzet om dit boek samen met anderen te schrijven. Deze avond stond in het teken van dit boek. Voor de pauze overhandigde Jan Lamme een exemplaar aan mevr. Repko. Al eerder (donderdag 21 april) was er een bijeenkomst in de Burgerzaal van het Raadhuis geweest om het boek aan de voorzitters van "Ver. Vrienden van het Gooi" en de "Ver. Leefmilieu het Gooi, de Vechtstreek en omstreken" aan te bieden.

Na de pauze hield de wethouder, mevr. Heerschop, nog een korte toespraak. Vervolgens gaf Piet Bakker aan de hand van een aantal afbeeldingen informatie over de planten en dieren, die in het Boomburgpark te vinden zijn. Tot slot gaf Joost Volkers, landschapsarchitect, nog een nadere toelichting op de inrichting van het park en het onderhoud in de toekomst.

Mede dankzij uitgeverij Verloren hebben we weer een mooi boek op onze boekentafel!

De voorzitter bedankte de drie sprekers en sloot deze boeiende avond af.

Bij de excursie op zondag 1 mei waren ongeveer 45 mensen aanwezig. Alvorens met de wandeling te beginnen, onthulde de wethouder mevr. Heerschop een prachtig informatiebord aan het begin van het Boomburgpark, ter hoogte van het Rosarium. Dit bord is tot stand gekomen door bemiddeling van onze werkgroep "Leesbaar Hilversum". Het was een prachtige zonnige dag en de deelnemers genoten van de rondleiding door het prachtige Boomburgpark.

Erik van den Berg

Verslag van de Extra Algemene Ledenvergadering

24 mei 2005

De lezing over de begraafplaats aan de Bosdrift werd voorafgegaan door een (zeer) korte extra ALV. Het enige agendapunt: Verkiezing van een nieuw bestuurslid (secretaris), Erik Slager.

Joke Ubbink (plaatsvervangend voorzitter) deelde mee dat er geen tegenkandidaten aangemeld waren,

waarna zij Erik vroeg even op te staan. De aanwezigen gingen bij acclamatie akkoord met de benoeming.

mr. E. Slager, secretaris

Politiek blijft worstelen met Hilversumse geschiedenis

De lokale politiek blijft worstelen met het behoud van Hilversums' historische bebouwing. Gooiland, Dudok, Zonnestraal, de villawijken: het is het inmiddels overbekende rijtje "monumentaal Hilversum". Maar dit geeft voor toekomstige generaties een zeer onvolledig beeld van Hilversums' geschiedenis, en daar heeft onze lokale politiek nog steeds onvoldoende oog, laat staan enthousiasme voor.

Hilversum is, hoe je het ook wendt of keert, van oorsprong een dorp. Van dat "dorp" is echter bedroevend weinig meer over. De meeste arbeidershuisjes, boerderijen en weverijen in de dorpskern zijn verdwenen. Na de komst van het spoor ging de industriële ontwikkeling van Hilversum in hoog tempo: niet alleen werd het villadorp en tuinstad, maar ook industriestad. Vele generaties Hilversummers hebben in de fabrieken Over het Spoor hun boterham verdiend. Maar wat is daarvan over? Zo goed als alle industriële bebouwing (*industriële erfgoed* met een mooi woord) is in de loop der tijden gesloopt. Bevolking en bestuur hadden nauwelijks oog voor dit deel van Hilversums historie...

"Albertus Perk" vindt dat het weinige dat er nog is op het gebied van het 'dorp' en de industriële geschiedenis het waard is om te behouden en, indien nodig, een nieuwe functie te geven. In andere steden, soms beduidend kleiner dan Hilversum (en zeker niet rijker...) is dit besef allang gemeengoed. Hilversum kan op dit gebied een voorbeeld nemen aan plaatsen als Deventer, Helmond, Hengelo of Tilburg. Geen misverstand: het behoud van het Dudok-erfgoed is prachtig en vraagt veel inspanning, ook financieel, maar Hilversum is meer dan Dudok!

De laatste tijd is uw vereniging druk bezig met overleg en inspraak over verschillende projecten die deze "vergeten monumenten" betreffen. Soms krijgen we uitstekende steun, aandacht en medewerking van de verschillende raadsfracties- soms moeten we de degens kruisen. We geven u een overzicht van recente zaken. Allereerst is er het laatste grotere "fabrieks" gebouw in het centrum, de "Logerij" aan de Naarderstraat. Zwaar verwaarloosd en in bezit van een ontwikkelaar (Slok-

De "logerij" aan de Naarderstraat, oorspronkelijk de timmerfabriek van aannemersbedrijf Seppen. (foto: EJP)

ker in Huizen) die er vooral belang bij lijkt te hebben de zaak nog verder in elkaar te laten storten. Drie jaar geleden heeft AP samen met de gemeente en deze ontwikkelaar gepraat over een plan waarbij het gebouw zou worden verbouwd (eventueel herbouwd) tot een aantal woningen met werkruimten. Iedereen was enthousiast, maar vervolgens werd het stil- doodstil. De gemeente zegt niets te kunnen doen, omdat het hun eigendom niet is. Wat minder passiviteit zou welkom zijn... We blijven hopen dat we binnenkort positiever hierover kunnen berichten, maar voorlopig ziet het er somber uit.

Beter lijkt het te gaan met de Campina melkfabriek aan de Larenseweg. Monumentendeskundigen hebben vastgesteld dat dit complex behoorlijk waardevol is. Wellicht zou er zelfs een status als Rijksmonument in het verschiet liggen... De gemeente heeft dan ook de eerste stappen op weg naar bescherming gezet. AP is daar bijzonder content mee. Wel hebben wij er bij de eerste inspraak op gewezen dat ook de schoorsteen (de laatste in Hilversum...) nadrukkelijk beschermd moet worden, en misschien in de toekomst weer tot de originele hoogte hersteld kan worden. Immers, de wijk Over het Spoor werd gekenmerkt door vele schoorstenen, waarvan alleen deze nog over is. Dat maakt hem extra waardevol! Hopelijk herhaalt de beschamende vertoning rond het neerhalen van de NSF-schoorsteen zich niet nogmaals!!

Jammer is dat bij de verschillende raadsfracties nog niet echt veel enthousiasme was te bespeuren. De meest gehoorde opmerking was dat bescherming wel aardig was, maar dat er dan wel een nuttig gebruik gevonden moest worden. En daar zag men nogal wat berezen op de weg. GroenLinks had zelfs helemaal geen behoefte aan enig behoud: afbreken en woningen bouwen, was het advies. Voorlopig staan ze hier gelukkig alleen in, en AP steunt de wethouder Monumentenzorg, mevrouw Heerschop, van harte bij haar pogingen het complex mogelijkheden voor een nieuwe functie te geven. En voor al die raadsleden zo gauw geen alternatief gebruik konden bedenken: een rondgang langs verschillende Nederlandse steden zou ze het tegendeel bewijzen. Eerst goed oriënteren dus, dan pas roepen! AP zal binnenkort uitgebreider aandacht besteden aan dit soort hergebruik. Pikant detail: Hengelo heeft recent haar nieuwe brandweer-kazerne in een van de oude gebouwen van Stork gevestigd... Een idee? Maar anders is een hergebruik van de hallen denkbaar van sportschool tot tv-studio, van bedrijfsverzamelgebouw tot onderwijsinstituut, van busremise (...) tot zuivelmuseum. Trouwens: heel ver hoeven we ook weer niet te kijken: aan de Arendstraat is de voormalige ROTER-fabriek door een enthousiaste en visionaire particulier voorbeeldig verbouwd tot bedrijfsverzamelgebouw. Daar zit nu onder andere de omroep BNN in.

Nog meer industrie. Het voormalige REGEV-terrein, nu "Villa Industria" geheten. Na een presentatie in 2004 van vijf ontwikkelaars met vijf zeer aansprekende plannen, is nu een uiteindelijke gegadigde gekozen en start de inspraak. Hilversum lijkt hier een zeer bijzondere woonwijk te krijgen, die op een eigentijdse manier herinnert aan de gasfabriek met zijn karakteristieke, ronde gashouders, die hier ooit het stadsbeeld bepaalde. Een leuke manier om deze plek opnieuw karakter te geven. Wel maakt AP bezwaar tegen de mogelijkheid dat het entreegebouw aan de Kleine Drift alsnog gesloopt wordt. Als je als thema de hier ooit aanwezige industrie neemt, behoud dan wat nog ingepast kan worden! Met dit gebouwtje kan dat uitstekend, desnoods in combinatie met een over- of aanbouw. De uitdaging zou hier een spannende combinatie van oud en nieuw moeten zijn! Als inspiratie kan het nieuwe hoofdkantoor van Unilever in Rotterdam dienen, wat op poten dwars over een margarinefabriek is geplaatst! Een echte eye-catcher – ook iets voor "Villa Industria"?

Na al deze fabrieken komen we terug op de kern, het dorp. Hier speelt een kwestie die beide thema's, industrie en dorp, aangaat: de verlegging van de oprit van Hilvertshof naar de Groest. Dit raakt direct aan het laatste weverijcomplex wat nog in Hilversum over is, Groest 104-108. Bovendien is hier ook ooit de NSF begonnen, en dus is dit de bakermat van Hilversum als omroepstad. Over de hele gang van zaken rondom dit complex komen we binnenkort uitgebreid terug; wel kunnen we u melden dat in deze kwestie er, naar goed gebruik, een compromis uit de bus is gekomen: wel een oprit vlak langs het monument, maar ook ruimte voor herbouw van het – in 1987 afgebroken – productiegebouw Groest 108. Aangezien AP al kon aangeven dat de toekomstige eigenaar deze herbouw niet zag zitten, hebben alle fracties er bij de wethouder op aangedrongen dit toch voor elkaar te krijgen. Desnoods maar met een andere koper, aldus het CDA. En Leefbaar Hilversum had een zeer goede suggestie: desnoods houden we het stukje grond waar het pand terug moet komen, zelf. De wethouder heeft toegezegd ernaar te kijken en weer op korte termijn met ons om tafel te gaan. Vooralsnog wachten we dat af, maar ons bezwaarschrift blijft voorlopig staan. De volgende stap is naar de provincie, en daarna naar de Raad van

State. Maar uiteraard komen we er liever, samen met de gemeente, op korte termijn uit. Wij kunnen leven met het bereikte compromis, maar dan moet de herbouw ook wel veiliggesteld worden!

Waar het "dorp" ook in het geding is, is aan het Noordse Bosje. Hier staat de oudste nog bestaande dorpschool van Hilversum. Een goed onderhouden gebouw, in gebruik bij de Stichting Philadelphia, die hier goed werk doet met gehandicapten. Nu wil men echter een "beschermde woonvorm" realiseren, en daar is forse nieuwbouw voor nodig, veel meer dan het pas vastgestelde bestemmingsplan Binnenstad toelaat. Toch wil het college wel meewerken... Een groot aantal omwonenden en AP zijn hier mordicus tegen. Bij de inspraak bleek trouwens dat Stichting Philadelphia de problemen ook wel zag. Wij hopen dan ook dat ze niet, tegen veel maatschappelijke weerstand in, uitgerekend hier hun plannen doorzetten. De gemeente zou kunnen helpen door in een van de vele projecten elders in de stad (Anna's Hoeve, Larenseweg, Diependaalselaan, enz.) ruimte te (laten) reserveren voor Philadelphia.

Tenslotte de 's-Gravelandseweg. Ooit "de mooiste straatweg van Nederland", maar die heeft het inmiddels ook flink voor zijn kiezen gekregen. Niet-passende nieuwbouw, herinrichting voor Plan Wegen, ze hebben het er allemaal niet mooier op gemaakt. Nu wil de gemeente ook het laatste deel waar nog klinkers zijn, asfalteren. Dit op vraag van aanwonenden, om het verkeerslawaaï tegen te gaan. AP heeft, uiteindelijk tevergeefs, gepleit om dit stukje weg zijn mooie uitstraling te laten houden, die mede bepaald wordt door de klinkerbestrating. Helaas vonden we hier geen weerklank bij de politiek; sterker nog: bijna alle fracties stoomden meteen maar door en vroegen om maar meteen het hele stuk, van Albertus Perkstraat tot Koninginneweg, mee te nemen! En dat terwijl daar notabene zo goed als niemand woont... Een verbijsterend staaltje van 'raads-dynamiek' wat ons betreft.

U ziet, er speelt genoeg waar uw vereniging zich in moet roeren: tenslotte blijven wij op de bres staan voor niet alleen een functioneel, maar ook een mooi Hilversum! Wij houden u van het verdere verloop van de hier genoemde zaken op de hoogte!

Roel Leenders